

Program Edukacyjny
Muzeum Twierdzy Kostrzyn
dla uczniów
Szkół Średnich

Wykonał:
Jerzy Dreger

1. Założenia

Podstawowym celem działalności edukacyjnej Muzeum Twierdzy Kostrzyn jest przybliżanie wiedzy na temat dziejów Twierdzy i Miasta Kostrzyn na przestrzeni dziejów. Równoległe, za pomocą informacji na temat dziejów Miasta i Twierdzy, zamierzamy kształtować tożsamość lokalną i poczucie przynależności do społeczności mieszkańców Miasta i regionu, trwającej na przestrzeni wieków.

Z tego głównego celu działalności Muzeum, wypływają cele przyświecające Programowi Edukacyjnemu MTK. Nasze podstawowe cele to:

- Kształtowanie świadomości historycznej miejsca zamieszkania
- Kształtowanie patriotyzmu lokalnego u dzieci i młodzieży
- Rozpowszechnianie wiedzy na temat dziejów miasta
- Kształtowanie więzi świadomości pomiędzy mieszkańcami miasta różnych epok
- Rozbudzenie zainteresowania naukami historycznymi
- Zapoznanie z warsztatem pracy źródłoznawczej.
- Harmoniczne współdziałanie w kształceniu młodzieży przy założeniach obowiązującej podstawy programowej.

Uczniowie otrzymają możliwość zapoznania się z poszczególnymi etapami historii swojego miasta. Wybrane fragmenty historii zostały przygotowane w formie tematycznych jednostek lekcyjnych. Nauczyciel przedmiotu historia może swobodnie dobierać sobie jednostki lekcyjne z programu i jednocześnie oferty Muzeum jako integralne części procesu kształcenia. Czas trwania lekcji został określony na około 45 minut, jednakże w imię konkretnych potrzeb może być modelowany

Jednostki lekcyjne zostały oparte o pracę z różnymi typami źródeł związanymi z dziejami Kostrzyna. W większości są to znaleziska z terenu miasta i okolic będące niezastąpionymi świadectwami historii miasta. W ramach programu, Muzeum stara się również upowszechnić swoje zasoby archiwaliów – map, planów, zdjęć, filmów i innych źródeł dotyczących historii miasta. Praca z nimi w formie warsztatów byłaby zasadniczym elementem każdej lekcji muzealnej.

Stając przed wymogami kształcenia współczesnej młodzieży Muzeum chce się dostosować do obowiązującej w Szkołach Średnich Podstawy Programowej. Wobec tego dla

uczniów klas pierwszych proponujemy jednostki lekcyjne odpowiadające tematycznie okresowi pomiędzy 1918 a 1989 rokiem :

Nr.	Temat lekcji	Cele edukacyjne	Cele wychowawcze	Środki edukacyjne
1	Rozbrojenie i koniec pewnej epoki – redukcja garnizonu, powojenny kryzys Niemiec	<ul style="list-style-type: none"> - Wskazanie przyczyn klęski państw centralnych Niemiec - Wyjaśnienie konsekwencji traktatu wersalskiego dla Kostrzyna - Scharakteryzowanie powojennego kryzysu Niemiec - Scharakteryzowanie procesu rozbrajania Twierdzy i rozformowywania garnizonu - Przedstawienie procesu rozbiórki części fortyfikacji Starego Miasta i zniesienia statusu Twierdzy - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - źródła kartograficzne
2	Szykujemy się do wojny – remilitaryzacja Niemiec i rozbudowa sił zbrojnych, rozrost Kostrzyńskiego garnizonu	<ul style="list-style-type: none"> - Wskazanie przyczyn kryzysu ustroju demokratycznego w Niemczech - Zarysowanie dojścia do władzy NSDAP - Scharakteryzowanie rewizjonistycznych dążeń niemieckich wojskowych Reichswehry - Scharakteryzowanie rozbudowy kostrzyńskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne - źródła kartograficzne - źródła narracyjne

		<p>garnizonu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przedstawienie wzniesionych nowych obiektów wojskowych w Kostrzynie - Scharakteryzowanie jednostek kostrzyńskiego garnizonu w przeddzień wybuchu wojny - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych przykładów – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 		
3	III Rzesza – ustroj nazistowski w Kostrzynie	<ul style="list-style-type: none"> - Zobrazowanie genezy ustroju nazistowskiego - Scharakteryzowanie ustroju nazistowskiego - Scharakteryzowanie stosunku ustroju do młodzieży - Zobrazowanie przejawów ustroju w Kostrzynie i okolicach - Przedstawienie stosunku władzy do społeczeństwa – rola aparatu represji - Zbrodnie hitlerowskie w Kostrzynie – KL Sonnenburg - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archiwalne - źródła archeologiczne
4	Zagłada – oblężenie i zniszczenie Kostrzyna w	<ul style="list-style-type: none"> - Zarysowanie przyczyn klęski niemieckiej na froncie 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor

	1945 roku	<p>wschodnim</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opisanie walorów strategicznych Kostrzyna z końca 1944 roku - Przedstawienie procesu ponownego uczynienia Kostrzyna Twierdzą - Porównanie sił walczących stron oraz dowodzących - Scharakteryzowanie uzbrojenia i wyposażenia przeciwników - Przedstawienie przebiegu walk o wszystkie części miasta - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych przykładów – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne - źródła kartograficzne - źródła narracyjne
5	Nowa władza w Kostrzynie	<ul style="list-style-type: none"> - Wyjaśnienie przyczyn narzucenia Polsce ustroju komunistycznego - Scharakteryzowanie ustroju komunistycznego - Scharakteryzowanie stosunku ustroju do młodzieży - Komunistycznego aparatu represji - Scharakteryzowanie procesu operacji przesiedleń po wojnie - Scharakteryzowanie warunków życia w Kostrzynie w latach powojennych 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne - źródła kartograficzne - źródła narracyjne

		<ul style="list-style-type: none"> - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 		
6	Odwilż i odbudowa miasta	<ul style="list-style-type: none"> - Wskazanie przyczyn podjęcia decyzji o odbudowie miasta - Scharakteryzowanie procesu odbudowy miasta ze zniszczeń wojennych - Wskazanie głównych kierunków rozwoju miasta po wojnie - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne - źródła kartograficzne - źródła narracyjne
7	Koniec komunizmu	<ul style="list-style-type: none"> - Przedstawienie przyczyn powstawania ruchów opozycyjnych - Sytuacja miasta w latach 70-tych i 80-tych - Opozycja demokratyczna lat 80-tych w Kostrzynie nad Odrą - Dekomunizacja kraju na przykładzie Kostrzyna - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne - źródła kartograficzne - źródła narracyjne

Dla uczniów klas 2 – 3 na poziomie podstawowym proponujemy lekcje związane z modułami przedmiotu Historia i Społeczeństwo. Oferujemy jednostki lekcyjne do modułów :

- **Rządzący i rządzeni**

Nr.	Temat lekcji	Cele edukacyjne	Cele wychowawcze	Środki dydaktyczne
1	Ustroje wczesnego średniowiecza	<ul style="list-style-type: none"> - Zaprezentowanie różnorodnych systemów organizmów proto- i państwowych we wczesnym średniowieczu - Scharakteryzowanie sytuacji geopolitycznej Kostrzyna we wczesnym średniowieczu - Porównanie różnych modeli rządzenia państwem we wczesnym średniowieczu - Zobrazowanie roli władcy/ wodza/ króla/ księcia we wczesnym średniowieczu - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer -źródła archiwalne
2	Feudalizm w średniowieczu	<ul style="list-style-type: none"> - Wyjaśnienie genezy ustroju feudalnego - Feudalizm Kostrzyna i okolic – władza w ręku zakonów rycerskich i kościoła - Zilustrowanie struktury posiadania ziemi - Wyjaśnienie zasady działania średniowiecznego wymiaru sprawiedliwości 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer -źródła archiwalne

		<ul style="list-style-type: none"> - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 		
3	Jan z Kostrzyna jako władca wyprzedzający epokę	<ul style="list-style-type: none"> - Nakreślenie biogramu margrabiego Jana - Scharakteryzowanie działań reformujących administrację - Sądownictwo doby Jana z Kostrzyna - Scharakteryzowanie sylwetki Jana jako władcy - Rozważenie wzoru i antywzoru władcy w perspektywie działań Jana 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archiwalne
4	Fryderycjizm – kształtowanie się nowoczesnej państwowości w Prusach	<ul style="list-style-type: none"> - Nakreślenie biogramów Fryderyka Wilhelma I i Fryderyka II - Scharakteryzowanie reform administracyjnych przeprowadzonych przez władców - Scharakteryzowanie modelu państwa stworzonego przez Fryderyków - Przedstawienie drabiny społecznej czasów fryderycjańskich - Zilustrowanie funkcjonowania sądownictwa doby Fryderycjańskiej - Rozważenie wzoru i antywzoru władcy w perspektywie działań Fryderyka 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archiwalne

		Wilhelma I i Fryderyka II		
5	III Rzesza – ustrój nazistowski w Kostrzynie	<ul style="list-style-type: none"> - Zobrazowanie genezy ustroju nazistowskiego - Scharakteryzowanie ustroju nazistowskiego - Scharakteryzowanie stosunku ustroju do młodzieży - Zobrazowanie przejawów ustroju w Kostrzynie i okolicach - Przedstawienie stosunku władzy do społeczeństwa – rola aparatu represji - Zbrodnie hitlerowskie w Kostrzynie – KL Sonnenburg - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archiwalne - źródła archeologiczne
6	Komunizm w Kostrzynie	<ul style="list-style-type: none"> - Wyjaśnienie przyczyn narzucenia Polsce ustroju komunistycznego - Scharakteryzowanie ustroju komunistycznego - Scharakteryzowanie stosunku ustroju do młodzieży - Zilustrowanie funkcjonowania sądownictwa stalinowskiego i komunistycznego aparatu represji - Przedstawienie przyczyn powstawania ruchów opozycyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archiwalne

		<ul style="list-style-type: none"> - Opozycja demokratyczna lat 80-tych w Kostrzynie nad Odrą - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 		
--	--	--	--	--

• **Wojna i wojskowość**

Nr.	Temat lekcji	Cele edukacyjne	Cele wychowawcze	Środki dydaktyczne
1	Uzbrojenie epoki brązu i epoki żelaza	<ul style="list-style-type: none"> - Scharakteryzowanie metod wykonywania narzędzi - Przedstawienie typologii uzbrojenia dla omawianego okresu - Przedstawienie i opracowanie różnorodnych znalezisk archeologicznych - Przedstawienie hipotetycznych sylwetek wojowników omawianego okresu - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne
2	Wojowie i wikingowie, uzbrojenie i wyposażenie, organizacja wojska we wczesnym średniowieczu	<ul style="list-style-type: none"> - Scharakteryzowanie rodzajów broni używanych we wczesnym średniowieczu - Przedstawienie i opracowanie różnych znalezisk archeologicznych broni oraz historycznych replik 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - materiały

		<ul style="list-style-type: none"> - Scharakteryzowanie organizacji wojsk we wczesnym średniowieczu - Ukazanie sposobów walki we wczesnym średniowieczu - Przedstawienie pieśni wojennych omawianego okresu - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 		audiowizualne
3	Zakonne wojsko – uzbrojenie i wyposażenie, organizacja armii w pełnym średniowieczu	<ul style="list-style-type: none"> - Omówienie typów broni używanych w armiach pełnego średniowiecza z wykorzystaniem znalezisk archeologicznych - Zilustrowanie organizacji armii pełnego średniowiecza - Wykazanie specyfiki organizacyjnej armii zakonnych - Ukazanie strategii prowadzenia wojny w pełnym średniowieczu - Przedstawienie pieśni wojennych omawianego okresu - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne
4	Od palisady do muru – fortyfikacja średniowieczna	<ul style="list-style-type: none"> - Omówienie genezy powstawania fortyfikacji we wczesnym średniowieczu 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła

		<ul style="list-style-type: none"> - Przedstawienie sposobów konstruowania wczesnośredniowiecznych fortyfikacji - Wyjaśnienie taktyki obronnej wczesnośredniowiecznych fortyfikacji - Ukazanie przyczyn zmian które spowodowały przejście do konstrukcji murowanych - Wyjaśnienie taktyki obronnej fortyfikacji murowanych - Ukazanie klasycznych form fortyfikacji zamków i miast pełnego średniowiecza - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych przykładów – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<p>umiejętności analitycznego myślenia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<p>archeologiczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne - źródła kartograficzne
5	Włosi w Kostrzynie – początki kostrzyńskiej Twierdzy	<ul style="list-style-type: none"> - Wyjaśnienie genezy podjęcia decyzji o powstaniu Twierdzy - Objasnienie zasad rządzących konstruowaniem fortyfikacji bastionowych - Przedstawienie chronologii budowy kostrzyńskiej Twierdzy - Scharakteryzowanie urządzeń obronnych kostrzyńskiej Twierdzy - Wyjaśnienie zasad obrony nowożytnej Twierdzy - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer -źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne

		wykorzystaniem źródeł historycznych, ze szczególnym uwzględnieniem planów Twierdzy – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym		
6	Pierwsza regularna jednostka – wojsko doby Jana Kostrzyńskiego	<ul style="list-style-type: none"> - Wyjaśnienie przyczyn skłaniających do formowania stałych jednostek wojskowych - Scharakteryzowanie rodzajów uzbrojenia używanego przez żołnierzy w XVI wieku - Scharakteryzowanie strojów noszonych przez ówczesnych żołnierzy - Scharakteryzowanie organizacji XVI – wiecznych armii - Zobrazowanie dziejów pierwszej regularnej jednostki wojskowej w Kostrzynie i przedstawienie jej przeznaczenia - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - źródła kartograficzne
7	Armia elektorska – wojsko brandenburskie XVII w.	<ul style="list-style-type: none"> - Przedstawienie zmian zachodzących w wojskowości pod koniec wieku XVII - Objaśnienie nowej struktury organizacyjnej armii europejskich - Scharakteryzowanie uzbrojenia używanego przez armie z XVII wieku 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne

		<ul style="list-style-type: none"> - Scharakteryzowanie mundurów używanych przez armie XVII wieku - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych przykładów – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 		
8	Król żołnierz – reformy wojskowe Fryderyka Wilhelma I	<ul style="list-style-type: none"> - Scharakteryzowanie przemian w wojskowości zachodzących z końcem XVII wieku - Scharakteryzowanie reform wojskowych Fryderyka Wilhelma I - Przedstawienie broni używanej przez żołnierzy fryderycjańskiej armii - Przedstawienie mundurów noszonych przez fryderycjańskich żołnierzy - Scharakteryzowanie kostrzyńskiego garnizonu w omawianym okresie - Zaprezentowanie ówczesnej muzyki wojskowej - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych przykładów – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne

9	Wielkie bitwy – wojna i wojsko Fryderyka Wielkiego	<ul style="list-style-type: none"> - Wskazanie przyczyn ekspansywnej polityki Fryderyka II - Scharakteryzowanie wojska Fryderyka II - Omówienie skrótowe wojen śląskich - Zilustrowanie przebiegu wojny siedmioletniej ze szczególnym uwzględnieniem działań wojennych w Kostrzynie i okolicach - Zaprezentowanie ówczesnej muzyki wojskowej - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych przykładów – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne - źródła kartograficzne
10	Vive l' Empereur – wojny Napoleona z Prusami	<ul style="list-style-type: none"> - Ukazanie przyczyn konfliktu pomiędzy Francją a Prusami - Przedstawienie uzbrojenia żołnierzy obu walczących stron - Przedstawienie umundurowania żołnierzy obu walczących stron - Scharakteryzowanie przebiegu wojny 1806/1807 - Wyjaśnienie przyczyn odwrócenia się Prus od Napoleona - Scharakteryzowanie przebiegu walk od roku 1813 do bitwy pod 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne - źródła kartograficzne

		<p>Waterloo</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zaprezentowanie ówczesnej muzyki wojskowej - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych przykładów – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 		
11	<p>Poddanie, okupacja, blokada – Twierdza Kostrzyn w czasach Napoleona</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Scharakteryzowanie stanu umocnień Twierdzy w roku 1806 - Zilustrowanie przebiegu okupacji francuskiej Kostrzyna - Wyjaśnienie roli wojsk Księstwa Warszawskiego w okupacji - Scharakteryzowanie prac wykonanych przez Francuzów w Twierdzy - Zilustrowanie przebiegu blokady Twierdzy - Wyjaśnienie skutków blokady dla miasta i Twierdzy - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne - źródła kartograficzne
12	<p>Działo dalej strzela – rozbudowa Twierdzy w I-ej poł. XIX wieku</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wskazanie przemian powodujących zmiany w sztuce fortyfikacyjnej - Wskazanie lokalnych przyczyn rozbudowy Twierdzy 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła

		<p>- Scharakteryzowanie wybudowanych dzieł, wyjaśnienie ich funkcji</p> <p>- Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym</p>	<p>- Kształtowanie tożsamości lokalnej</p>	<p>ikonograficzne</p> <p>- źródła kartograficzne</p>
13	Bismarck i inni – rozbudowa kostrzyńskiego garnizonu i wojny zjednoczeniowe Niemiec	<p>- Wyjaśnienie przyczyn rozbudowy pruskich sił zbrojnych w drugiej połowie XIX wieku</p> <p>- Scharakteryzowanie broni używanej przez pruskich żołnierzy w omawianym okresie</p> <p>- Scharakteryzowanie umundurowania z omawianego okresu</p> <p>- Scharakteryzowanie organizacji armii pruskiej w omawianym okresie</p> <p>- zilustrowanie przebiegu :</p> <ul style="list-style-type: none"> • wojny prusko – duńskiej • wojny prusko – austriackiej • wojny prusko – francuskiej <p>- Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych przykładów – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym</p>	<p>- Kształtowanie świadomości historycznej</p> <p>- Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia</p>	<p>- ekran</p> <p>- projektor</p> <p>- komputer</p> <p>- źródła archeologiczne</p> <p>- źródła ikonograficzne</p> <p>- materiały audiowizualne</p> <p>- źródła kartograficzne</p>
14	Era fortów – forty kostrzyńskiej Twierdzy	<p>- Wskazanie przyczyn przemian w sztuce fortyfikacyjnej</p> <p>- Wskazanie cech</p>	<p>- Kształtowanie świadomości historycznej</p> <p>- Kształtowanie</p>	<p>- ekran</p> <p>- projektor</p> <p>- komputer</p> <p>- źródła</p>

		<p>charakterystycznych dla fortów artyleryjskich</p> <ul style="list-style-type: none"> - Scharakteryzowanie fortów kostrzyńskiej Twierdzy - Zobrazowanie przeznaczenia kostrzyńskich fortów - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<p>umiejętności analitycznego myślenia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<p>archeologiczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - źródła ikonograficzne - źródła kartograficzne
15	Przygotowania do wojny – rozbudowa armii przed I-szą Wojną Światową	<ul style="list-style-type: none"> - Wskazanie przyczyn wyścigu zbrojeń pod koniec wieku XIX - Scharakteryzowanie organizacji armii i doktryny wojennej Niemiec - Scharakteryzowanie uzbrojenia i umundurowania żołnierzy niemieckich u progu I-szej Wojny Światowej - Przedstawienie jednostek kostrzyńskiego garnizonu oraz ich organizacji - Przedstawienie obiektów wojskowych wzniesionych w Kostrzynie - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych przykładów – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne - źródła kartograficzne
16	Wielka Wojna – I-sza Wojna Światowa , udział kostrzyńskich jednostek	<ul style="list-style-type: none"> - Wskazanie przyczyn wybuchu wojny 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer

	oraz sytuacja w Twierdzy	<ul style="list-style-type: none"> - Przedstawienie procesu mobilizacji armii - Zarysowanie szlaku bojowego kostrzyńskiego garnizonu - Zobrazowanie charakteru walk na froncie zachodnim - Objaśnienie problemu rekonwalescentów i leczenia wojskowego w Kostrzynie - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne - źródła kartograficzne - źródła narracyjne
17	Rozbrojenie i koniec pewnej epoki – rozbiórka części fortyfikacji i redukcja garnizonu	<ul style="list-style-type: none"> - Wskazanie przyczyn klęski Niemiec - Wyjaśnienie konsekwencji traktatu wersalskiego dla Kostrzyna - Scharakteryzowanie procesu rozbrajania Twierdzy i rozformowywania garnizonu - Przedstawienie procesu rozbiórki części fortyfikacji Starego Miasta i zniesienia statusu Twierdzy - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - źródła kartograficzne
18	Szykujemy się do wojny – remilitaryzacja Niemiec i rozbudowa sił zbrojnych, rozrost Kostrzyńskiego garnizonu	<ul style="list-style-type: none"> - Zarysowanie dojścia do władzy NSDAP - Scharakteryzowanie rewizjonistycznych dążeń 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne

		<p>niemieckich wojskowych Reichswehry</p> <ul style="list-style-type: none"> - zilustrowanie procesu odrzucenia traktatu wersalskiego i powołania nowych sił zbrojnych - Scharakteryzowanie rozbudowy kostrzyńskiego garnizonu - Przedstawienie wzniesionych nowych obiektów wojskowych w Kostrzynie - Scharakteryzowanie jednostek kostrzyńskiego garnizonu w przeddzień wybuchu wojny - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych przykładów – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<p>myślenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne - źródła kartograficzne - źródła narracyjne
19	Zagłada – oblężenie i zniszczenie Kostrzyna w 1945 roku	<ul style="list-style-type: none"> - Zarysowanie przyczyn klęski niemieckiej na froncie wschodnim - Opisanie walorów strategicznych Kostrzyna z końca 1944 roku - Przedstawienie procesu ponownego uczynienia Kostrzyna Twierdzą - Porównanie sił walczących stron oraz dowodzących - Scharakteryzowanie uzbrojenia i wyposażenia przeciwników 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne - źródła kartograficzne - źródła narracyjne

		<ul style="list-style-type: none"> - Przedstawienie przebiegu walk o wszystkie części miasta - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych przykładów – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 		
20	<p>„Nie matura lecz chęć szczerą ...” – jednostki Ludowego Wojska Polskiego i Armii Radzieckiej w Kostrzynie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wskazanie przyczyn ponownego ustanowienia garnizonu w Kostrzynie - Scharakteryzowanie procesu tworzenia jednostek oraz adaptacji niemieckich obiektów koszarowych i poligonowych - Scharakteryzowanie uzbrojenia żołnierzy garnizonu w omawianym okresie - Scharakteryzowanie umundurowania żołnierzy w omawianym okresie - Przedstawienie dziejów kostrzyńskiego garnizonu aż do jego rozformowania - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne - źródła kartograficzne - źródła narracyjne

- **Ojczysty Panteon i ojczyste spory**

Nr.	Temat lekcji	Cele edukacyjne	Cele wychowawcze	Środki dydaktyczne
1	Rywalizacja wielkopolsko – brandenburska	<ul style="list-style-type: none"> - Wskazanie przyczyn ekspansji obydwu państw - Scharakteryzowanie przebiegu zmagania o Ziemię Lubuską - Przedstawienie genezy powstania Gorzowa Wielkopolskiego - Wyjaśnienie przyczyn rozległych nadań dla Zakonów Rycerskich - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne - źródła kartograficzne - źródła narracyjne
2	Zdrajca czy mąż stanu – Wielki Elektor Fryderyk Wilhelm	<ul style="list-style-type: none"> - Scharakteryzowanie życiorysu Wielkiego Elektora - Scharakteryzowanie stosunków między I Rzeczpospolitą i Marchią Brandenburską - Przeprowadzenie debaty porównawczej na temat decyzji podjętych przez Wielkiego Elektora i wydanie sądu na jego osobą 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - materiały audiowizualne - źródła kartograficzne - źródła narracyjne
3	Znienawidzony Fryc – Fryderyk Wielki w oczach Polaków i Niemców	<ul style="list-style-type: none"> - Scharakteryzowanie życiorysu Fryderyka Wielkiego - Scharakteryzowanie 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła

		<p>stosunków między I Rzeczpospolitą i Królestwem Prus</p> <p>- Przeprowadzenie debaty porównawczej na temat decyzji podjętych przez Fryderyka Wielkiego i wydanie sądu na jego osobą</p>	<p>umiejętności analitycznego myślenia</p> <p>- Kształtowanie tożsamości lokalnej</p>	<p>archeologiczne</p> <p>- źródła ikonograficzne</p> <p>- materiały audiowizualne</p> <p>- źródła narracyjne</p>
4	Pruskie jarzmo – plusy i minusy pruskiego zaboru	<p>- Scharakteryzowanie sytuacji Polaków w zaborze pruskim</p> <p>- Wskazanie stosunku niemieckich władz i Niemców do polskiej ludności</p> <p>- Przeprowadzenie debaty na temat korzyści i negatywów płynących z pozostawania po pruskim zaborem</p>	<p>- Kształtowanie świadomości historycznej</p> <p>- Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia</p> <p>- Kształtowanie tożsamości lokalnej</p>	<p>- ekran</p> <p>- projektor</p> <p>- komputer</p> <p>- źródła archeologiczne</p> <p>- źródła ikonograficzne</p> <p>- materiały audiowizualne</p> <p>- źródła kartograficzne</p> <p>- źródła narracyjne</p>

• **Gospodarka**

Nr.	Temat lekcji	Cele edukacyjne	Cele wychowawcze	Środki dydaktyczne
1	Gospodarka ludów prahistorycznych	<p>- Zarysowanie znaczenia rewolucji neolitycznej dla ludzkości</p> <p>- Scharakteryzowanie sposobu gospodarowania</p> <p>- Scharakteryzowanie rodzajów uprawianych roślin</p> <p>- Zilustrowanie używanych narzędzi</p> <p>- Przeprowadzenie zajęć</p>	<p>- Kształtowanie świadomości historycznej</p> <p>- Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia</p> <p>- Kształtowanie tożsamości lokalnej</p>	<p>- źródła kartograficzne</p> <p>- ekran</p> <p>- projektor</p> <p>- komputer</p> <p>- źródła archeologiczne</p> <p>- źródła ikonograficzne</p>

		warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych przykładów – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym		
2	Gospodarka wczesnego średniowiecza	<ul style="list-style-type: none"> - Zarysowanie organizacji wczesnośredniowiecznych społeczeństw - Scharakteryzowanie sposobu gospodarowania - Scharakteryzowanie rodzajów uprawianych roślin - Zilustrowanie używanych narzędzi - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - źródła kartograficzne - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne
3	Rzeczne szlaki handlowe i zakonnicy – gospodarka Kostrzyna i okolic w pełnym średniowieczu	<ul style="list-style-type: none"> - Wskazanie znaczenia rzek jako szlaków handlowych - Wyjaśnienie wpływu organizacji społeczeństwa na gospodarkę - Scharakteryzowanie sposobu gospodarowania - Scharakteryzowanie rodzajów uprawianych roślin - Zilustrowanie używanych narzędzi i technologii agrarnych - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - źródła kartograficzne - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne

		historycznych, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych przykładów – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym		
4	Podatkowy uścisk – gospodarka doby Jana Kostrzyńskiego	<ul style="list-style-type: none"> - Zarysowanie reform gospodarczych Jana z Kostrzyna - Wyjaśnienie wpływu inwestycji militarnych na gospodarkę - Scharakteryzowanie sposobu gospodarowania - Scharakteryzowanie organizacji gospodarki rolnej - Zilustrowanie używanych narzędzi i technologii rolniczych - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - źródła kartograficzne - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne
5	Skąd wziąć pieniądze na wojnę ? – gospodarka Fryderyków	<ul style="list-style-type: none"> - Wyjaśnienie wpływu rozbudowy armii na gospodarkę - Scharakteryzowanie reform gospodarczych i regulacji podatkowych - Scharakteryzowanie rozwoju manufaktur - Scharakteryzowanie organizacji gospodarstw rolnych - Zilustrowanie używanych 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - źródła kartograficzne - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne

		<p>narzędzi i technik agrarnych</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych przykładów – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 		
6	Para i szyna – epoka przemysłowa w Kostrzynie	<ul style="list-style-type: none"> - Wskazanie przyczyn rewolucji przemysłowej w Europie - Wyjaśnienie wpływu regulacji rzek na gospodarkę - Wskazanie głównych gałęzi rozwoju przemysłu w Kostrzynie - Wyjaśnienie wpływu kolei i inwestycji kolejowych na rozwój gospodarki - Scharakteryzowanie gospodarstw rolnych - Zilustrowanie używanych narzędzi i technik agrarnych - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem źródeł historycznych – kształtowanie umiejętności pracy ze źródłem historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomości historycznej - Kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - Kształtowanie tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - źródła kartograficzne - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne - źródła ikonograficzne - źródła narracyjne - źródła kartograficzne

2. Poziom rozszerzony

Dla uczniów realizujących poziom rozszerzony historii proponujemy współpracę przy realizowaniu zadań przewidzianych podstawą programową. Przede wszystkim chcemy współpracować przy doskonaleniu umiejętności pracy ze źródłami ikonograficznymi, kinematograficznymi, topograficznymi, archeologicznymi itd. Są to umiejętności na ,które kładzie szczególny nacisk egzamin maturalny na poziomie rozszerzonym z historii.

Muzeum ze swojej strony oferuje dostęp do szerokiej i wszechstronnej bazy źródłowej. Oferujemy również możliwość przeprowadzenia zajęć pozwalających na zapoznanie się z metodologią badania konkretnych gatunków źródeł.

Nr	Temat warsztatów	Cele edukacyjne	Cele wychowawcze	Środki edukacyjne
1	Nie zgub się w terenie – czytanie map historycznych	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie z językiem kartografii - Przedstawienie sposobów orientowania map - Wyjaśnienie sposobu znajdowania informacji na mapie - Zapoznanie z rodzajami map	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - kształtowanie świadomości historycznej - kształtowanie krytycznego myślenia	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła kartograficzne
2	Zrozumieć obiekt – czytanie planów historycznych	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie z językiem planów historycznych - Wyjaśnienie sposobu szukania i odnajdowania informacji na planach historycznych - Zapoznanie z rodzajami planów	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - kształtowanie świadomości historycznej - kształtowanie krytycznego myślenia	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła planistyczne
3	Odróżnić fakt od propagandy – krytyka źródeł	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie z językiem filmów dokumentalnych	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności analitycznego	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer

	kinematograficznych	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie z językiem propagandy typowym dla reżimów totalitarnych i autorytarnych - Zapoznanie z rodzajami kronik propagandowych - Scharakteryzowanie zasad krytyki źródeł kinematograficznych - Zarysowanie sposobów fałszowania rzeczywistości w oparciu o konkretne przykłady 	<p>myślenia</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie świadomości historycznej - kształtowanie krytycznego myślenia 	- źródła kinematograficzne
4	Wysłuchać świadka – badanie relacji świadków	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie z zasadami pracowania z historią mówioną - Scharakteryzowanie zasad krytyki relacji świadków - Wyjaśnienie klasycznych zabiegów fałszujących fakty w oparciu o badanie konkretnych przykładów 	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - kształtowanie świadomości historycznej - kształtowanie krytycznego myślenia 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - relacje świadków
5	Mówiące zdjęcie – czytanie zdjęć historycznych	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie z zasadami fotografii dokumentalistycznej - Zapoznanie z zasadami krytyki źródeł fotograficznych - Scharakteryzowanie „języka” fotografii - Scharakteryzowanie sposobów fałszowania rzeczywistości na fotografii w oparciu o analizę przykładów 	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - kształtowanie świadomości historycznej - kształtowanie krytycznego myślenia 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła fotograficzne
6	Gdy kamienie wołają – badanie źródeł archeologicznych	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie z typologią źródeł archeologicznych - Scharakteryzowanie zasad krytyki źródeł archeologicznych 	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - źródła archeologiczne

		<ul style="list-style-type: none"> - Scharakteryzowanie metod pozyskiwania źródeł archeologicznych - Zarysowanie położenia najważniejszych stanowisk archeologicznych w okolicach Kostrzyna - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wybranymi źródłami archeologicznymi 	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie świadomości historycznej - kształtowanie krytycznego myślenia 	
7	By dokument przemówił – czytanie historycznych dokumentów	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie z rodzajami i odmianami dokumentów historycznych - Zapoznanie z zasadami pozyskiwania informacji z dokumentów - Scharakteryzowanie zasad krytyki dokumentów historycznych - Scharakteryzowanie procesu pozyskiwania dokumentów historycznych - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem dokumentów historycznych 	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - kształtowanie świadomości historycznej - kształtowanie krytycznego myślenia 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - dokumenty historyczne
8	Plakat prawdę Ci powie – analiza plakatów jako źródeł historycznych	<ul style="list-style-type: none"> - Wyjaśnienie roli i funkcji plakatu - Scharakteryzowanie znaczenia plakatu jako środka masowego przekazu - Wyjaśnienie roli plakatu w propagandzie - Scharakteryzowanie „języka” plakatu - Przeprowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem historycznych plakatów 	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności analitycznego myślenia - kształtowanie świadomości historycznej - kształtowanie krytycznego myślenia 	<ul style="list-style-type: none"> - ekran - projektor - komputer - plakaty historyczne